

זכרון תורת משה

אכסניה לתורה וחסידות

יו"ל ע"י חבורת האברכים שע"י מרכז מוסדות לעלוב
מיסודו של כ"ק מרן אדמו"ר הקוה"ט זצוקללה"ה זיע"א
בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר עט"ר שליט"א

פרשת נח

ו' מרחשון תשפ"ז

שנה כ"ז גליון אלף רפ"ד

זמני כניסת ויציאת שבת קודש

ר"ת	מוצ"ש	הדה"נ	בני ברק
7:19	6:43	5:45	
7:22	6:42	5:30	ירושלים
7:26	6:54	5:54	באר פארק

דברות קודש משמחי לב מו"ק מרן רבינו שליט"א לרגל תחילת הזמן חורף בחודש מרחשוון הבעל"ט:

תחילת התורה היא התחדשות והתחזקות על כל העניינים.

כן עכשיו מתחילים התורה"ק מחדש, וגם עכשיו יש התחדשות שנה חדשה וזמן חדש שחורים הילדים לחדר והבחורים לשיבות והאברכים לכוללים, לכן צריכים כולם להתחזק בתורה ועבודה ביתר שאת ויתר עוז, ועתה זה הזמן צו זיך מיטכאפן ולהצטרף לשמחת התורה בהתעלות, ואפי' הבעלי בתים ששולחים ידם במסחר גם כן יש להם התחדשות, אחר חודש תשרי שהיו פנויים מעבודתם והיו רוב זמנם בבתי כנסיות ובתי מדרשות בתורה ותפילה גם כן צריכים להתחדש בהמשך שבתי בבית ה' לבקר בהיכלו בעיתות הפנויים ממסחר לקבוע עיתים לתורה בשיעורי תורה ותפילה בכל יום ויום מיט א פרישקייט ושמחה וטוב לבב וכל מי שיש לו שכל בקדקדו צריך לראות לא להחמיץ זה ההזדמנות של ההתחדשות שמועלת ביותר לתורה ועבודה להתחדש כנשר נעוריו חדש ימינו כקדם לראות מיט כאפן ולא להפסיד מעלה זו ולהשגיח שזו ההתחדשות לא תפוג כל כך מהר אלא בכל יום יהיו בעיניך כחדשים.

השי"ת יעזור שיהיה לנו בחי' יפה שעה אחת בתשובה ומעשים טובים בעולם הזה מכל חיי עולם הבא ונמשיך להתחדש כסדר בחינת המחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית.

מר - חשוון - מרחשון השפתיים מתפילות התשרי

בפרט שעכשיו הוא חודש מרחשון שפירשו צדיקים שהוא מלשון מרחשין שפוטתה היינו שהשפתיים ממשכים לרחוש תפילות ותשבחות שהתרגלו אליהם בחודש תשרי, שאצל די חשובועי אידן היה חודש מלא עבודה שהיו כל הזמן עסוקים ועוסקים בעבודת התפילה ושופר בראש השנה ועבודת יום הכיפורים וסוכות והנענועים והושענות המשך בעמ' ב'

ועכ"ז שוב רואים אנו גדלותו של נח מזה שאין לנו בזה שום השגה שאחרי המבול הקריב נח קרבנות וירח ה' את ריח הניחוח ונשבע ששוב לא יביא מבול לעולם.

אם כן מזה רואים כמה גדלו ועצמו מעשיו של נח שמקרבנות פשוטים שהקריב, כבר היה להשם יתברך כזה נחת רוח ורצון ורחמים גדולים ונעשתה בזאת המתקנה גדולה עד שנשבע השי"ת ששוב לא יבא מבול וחורבן לעולם ובאו מזה כאלו רחמים וחסדים לעולם כולו וכל זה מלמד שאין לנו שום השגה בנח ובנו שם ובכל אלו הקדמונים ויש לנו רק ללמוד מהם עכ"פ מוסר בפשטות כל אחד לפי ענינו ודרגתו.

וימח את כל היקום אשר על פני האדמה וגו' (ו, כג)

כידוע בתורה"ק כל נקודה לדרשא אתיא, ובתורה"ק איתא פשטים ודרשים עא"ס והנה על וימח את כל היקום אשר ע"פ האדמה מאדם עד בהמה עד רמש ועד עוף השמים, אי' נקודה ודיוק על המ"ם של וימח לומר שהיא מ"ם רפה,

ולכא' צריך ביאור וכי למה שתהא מ"ם דגושה ומה סלקא דעתך להיפך עד שצריך להשמיע שהיא רפופה, ובתורה"ק א"י פשטעא"ס לכן י"ל המכוון שענין רפה להורות על קלות הענין לפני השי"ת ומעין שכתוב שברא העולם באות ה"א שהיא אתא קלילא, והנה אילו היה דור המבול מקצתם רשעים ומקצתם צדיקים או רובן רשעים ומקצתם צדיקים או כולם רשעים אבל לא לגמרי רשעים ואילו לא היו רשעים שלימים אז היה איזה צד זכות שלפיו ראויים להינצל, ואז אפי' אם היתה מדת הדין גוברת עליהם לחיבם כליה ר"ל אז היה שייך לומר שדבר זה בא כביכול בקושי לפני השי"ת לאבד מי שיש עליהם איזה צד זכות,

משא"כ דור המבול היו כל כולם רע גמור עד שלא היה עליהם שום צד של לימוד זכות ולפיכך כביכול היה בניקל לפניו ית' לאבדם,

וזה שבא ללמד המ"ם הרפופה של וימח את כל היקום שכביכול היה זה בקלות אצל השי"ת כי היו רשעים גמורים בלי שום צד של זכות טוב אפי' כפחות משוה פרוטה שלעכ"ס אויף אלע שלעכטע גויים אלעס גוטס אויף אלע אידן, ובחי' עמלק שכולו רע, ולכן ציוה השי"ת להבדיל וזרעו וזכרו מן העולם לגמרי שאילו ישאירו מהם יכולים להזיק ולהחריב לכל העולם שהם הרשעים והרוצחים הגדולים ביותר, וכמו שאסור להשאיר מזיק או חיה מזוקת בבית ואסור לגדל כלב רע בשיבוש וכמו שכתוב לא תשים דמים בביתך, כך אסור להותיר את עמלק וזרעו בעולם בחיים, וכמו כן היה נצרך לאבד את דור המבול שהיו רשעים בתכלית כדי שלא יזיקו ויקלקלו לאחריו ולכל הבריא, ולכן היה כביכול ניקל לפניו ית' לאבדם,

וזה שנכתב מ"ם רפופה להורות על זה והכל לסבר את האוזן שהוא כביכול ניקל לפניו מה שאין לנו השגה. ועם כל זאת אחר המבול היה התחדשות העולם וברכם השי"ת ואתם פרו ורבו ומילאו את הארץ.

שיחת קודש מפ"ק כ"ק מרן אדמו"ר עט"ר שליט"א

את האלוקים התהלך נח. ניקח מזה מוסר השכל איך לעבוד את השי"ת באמונה שלימה

אלה תולדות נח נח איש צדיק וגו' (ו, ט)
הנה עכשיו הוא פרשת נח ומצינו אצלו ענין פלא שאמנם כפי שכבר הקדמנו ואמרנו כמה פעמים שבקדמונים המובאים בתורה"ק אין לנו שום השגה ולא יכול להיות לנו בהם שום השגה, ועכ"ז נכתב בתורה"ק עניניהם כדי שנלמד מהם מוסר עכ"פ בפשטות וכל אחד מהם קדמונים היה לו הענין שלו שבו התייחד, ומהני צדיקי אמת קדושי עליון הצטיין נח כמה שהעיד עליו השי"ת בתורה הקדושה שהיה **נח איש צדיק תמים בדורותיו, את האלוקים התהלך נח, ונח מצא חן בעיני ה', כי אותך ראיתי צדיק לפני בדור הזה,** ואפילו שהם כל כך הרבה שבחים, עם כל זאת כתב רש"י הק' שבפניו אמר ליה השי"ת רק מקצת שבחו, אבל עכ"ז רואים איך שדיבר עמו השי"ת באופן של חשיבות וכזאת חביבות יתירה שלא מצינו כזאת כמעט עם אחרים שנזכרו בתורה"ק ונביאים.

וגם אמרו במדרש לפרש כפילות תיבת נח שכתוב **אלה תולדות נח נח שהיה נוח לעליונים ונח לתחתונים,** וכבר אמרנו בזה לפרש נח לעליונים היינו בעניני בין אדם למקום, ונח לתחתונים בעניני בין אדם לחבירו ולכן היה אדם השלם, אי לכך נכתב עליו **איש צדיק תמים שפירוש תמים היינו שלם כי זה כולל שלושה דברים שעליהם העולם עומד תורה עבודה וגמילות חסדים. וזהו 'תמים בדורותיו',** שהיה צדיק הדור ובחי' שלימות צדיקע צדיק, ועם כל זה אפילו שהיה כל כך גדול ושלם מחד עכ"ז מצינו בו שכתוב **"ויבוא נח ובניו ואשתו ונשי בניו אתו אל התיבה מפני מי המבול",** ופי' רש"י מהו מפני מי המבול שאף נח מקטני אמנה היה מאמין ואינו מאמין שיבוא המבול ולא נכנס לתיבה עד שדחקוהו המים.

ולכאורה הוא דבר פלא שמצד אחד נאמרו בו אצל נח כל כך הרבה שבחים ומצד שני כתיב כאן שהיה מקטני אמנה ואיך זה יתכן.

ואמנם בתורה"ק אי' פשטים עד אין סוף ולכן י"ל ולפרש שבוודאי שהיה נח מאמין בהשי"ת ודבריו בכל השלימות באמונה שלימה, אבל משום הכי היה מאמין שטוב ה' לכל ורחמו על כל מעשיו ורחמיו מרובים עד אין סוף, ולהכי לא היה מאמין שיבוא המבול כי היה סבור ובטוח שסוף סוף ירחם השי"ת על עולמו ותגבר מידת הרחמים ולא ישחית עולמו וינצלו כולם וכל זה מרוב אמונה ברחמי השי"ת ולא שהיה לו חסרון אמונה, ועכ"ז בתורה"ק נכתב עליו לשון גנאי לשון חסרון שהיה מקטני אמנה הגם שאין לנו השגה בהני קדמונים ולא בחסרונות שלהם.

עכ"ז בתורה"ק כתוב שהיה עליו איזה טענה בזה כי אם השי"ת אומר שיבוא מבול ויהא מבול צריך לקבל ולהאמין בזה בפשטות שכמו שהשי"ת אומר כך יהיה ולא לעשות חשבונות ואפילו חשבונות צודקים כמו שעשה נח, ולכן היה לו להכנס לתיבה בתמימות ובפשטות,

ועכ"כ כתוב עליו מקטני אמנה שכנ"ל גם עניינים אלו שאין לנו השגה בהם נכתבו בתורה"ק כדי שנלמד מזה מוסר בפשטות שכמו כן מה שהשי"ת אומר לנו וכתב לנו בתורה"ק ובשולחן ערוך עלינו לקיים כפשוטו בפשוטם של דברים בלי התחכמויות או לחשוב חשבונות אלא בתמימות ובפשטות שלכן נזכר כל זה בתורה"ק שניקח מזה מוסר השכל איך לעבוד את השי"ת באמונה שלימה כרצונו יתברך ורצונו יריאו ורצונו עמו בית ישראל, שאם על נח היה טענה בזה הנ"ל, אז אנו לא נעשה אלא על פי הכתוב,

בשמים חפצים בשמחה

"משהו" שמחה מביא עוד שמחה. כי ע"י משהו שמחה מתרחבת דעתו במקצת וממילא נקל לו יותר להתאמץ בשמחה.

יעוד כי עצם הדבר שהצליח להיות קצת בשמחה מביא לו עוד שמחה, וכן הלאה עד שבעזרת השי"ת יעבור לצד השני של הנהר ויעבור מה שצריך לעבור ויצא למרחב.

ובל זה הוא רק מצד הטבעי, אבל בר מן דין יש בעצם השמחה הכח והסגולה לפעול בשמים כל הנצרך, כי בכל אופן הרי בשמים חפצים בשמחה, וכן כתב רבינו: "שע"י השמחה ממשיכה כל הרפואות וכל הישועות, וכשיחודי הוא בשמחה הוא ממתיק את הכל, והצרות אינם יכולים לבוא עליו ובורחים מפניו", ע"ש.

נמצא דכשיתברר אצל האדם ענין זה, שהשמחה הוא כוח המחיה של האדם, וזוהי העצה היחידה, א"כ יחפש תמיד עצות ודרכים להגיע לשמחה, ואפי' ע"י דברים קטנים כמו שמיעת כלי זמר וניגונים, או שאר פעולות המשמחות, וכמשל האדם הרעב ללחם, ויודע בבירור שאם לא יאכל תצא נפשו, הנה יחפש כל הדרכים והעצות להגיע לפת לחם, כמו"כ כאשר ידע בבירור שהשמחה היא החיות שלו יעשה כל מצדקי שבעולם להגיע לזה. וגם עצם הדיעה אשר השמחה בכוחה לשנות מצבו לגמרי, זה לכשעצמו מביא שמחה לאדם, כי רואה שיש לפניו דרך לבוא לישועה. (כ"ק מרן רבינו שליט"א)

דברות קודש

המשך מעמ' א'

ישיבת הסוכה ושמחת בית השואבה וזה מילא את כל כולם עד כדי כך שכשנשלם תשרי ואתא מרחשוון וגם שבלי עבודת תשרי עכ"ז מאלוהים ממשיכים שפתותיהם להתפלל ותהרגש בעבודת ה' ותורתו, וכמשל הרכבת שנוסעת במהירות וכשרוצים לעצרה אי אפשר שתעצור בפעם אחת אלא גם אחר שמפסיקין להוליכה היא ממשיכה מעצמה ליסוע עוד קימעה עד שלבסוף עוצרת לגמרי, וכמו כן על ידי עבודת תשרי גם כשהוא עבר הרי מאלוהים ממשיכים השפתיים והלב בעבודתם, ולכן קרי מרחשוון על שם מרחשין שפתיה, ולזאת אף אנו מחוייבין ליקח עמנו את שפע התשרי לכל השנה ולחודש מרחשוון וביתר שאת עם כוח התחדשות כנ"ל.

וכזה מרויחין שהנה אם מר - חשוון הוא תיבות או הראשון לשון מרירות ח"ו אבל על ידי שלוקחים אותו בבחי' מרחשין שפותיה או הוא תיבה אחת מרחשוון ונהפך מר למתוק ודברי תורה ותפילה מתוקים או מדבש ונופת צופים בסייעתא דשמיא. ומדה טובה מרובה.

ועי"ל שאף אם הם שתי תיבות מר - חשוון גם כן יש לפרש באופן הטוב כי מצינו בגמ' ש- 'מר' הוא לשון חשיבות כמו מר בר רב אשי וכמו אימתי קאתי מר שעל ידי כזה תשרי וזכה כל אחד ואחד מישראל לחשיבות כי רב הוא וזוכין להתרוממות והתעלות גהובקייט מיט דערהובקייט ומתורוממים טפח מע"ג הקרקע והחולין, ונכנסים מכוח התשרי לשנה חדשה בשערי היכלות תורה ותפילה באופן משובח מוסיף והולך תן לחכם ויחכם עוד ישמע חכם ויוסף לקח, וזוכין להתעלות רוחנית בתורה ועבודה, והשי"ת יזכה אותנו לזה כמש"כ את ה' האמרת וה' האמירך, היינו שהשי"ת כביכול מרים ומגביה ומשבח אותנו ואת כל ישראל בפרטות ובכללות, והשי"ת יעזור שזו ההתרוממות תישאר עמנו ותלווה אותנו תמיד ולא תיחלש ולא תתייבש ונזכה תמיד להתחדשות ופרישקייט ושמחה וטוב לבב מרוב כל נוכה להיות כולו תורה להרגיש כי הם חיינו ואורך ימינו ובהם נהגה יומם ולילה להרגיש כסדר התקרבות וקירבה לאבינו שבשמים יתברך שמו, ונפעל אלעם גוטים.

אמרות מהורות

ופנינים יקרים על הפרשה

ונח מצא חן (פ' בראשית ו, ח)

רמז כי מי שהוא נח לנעוץ צריך עכ"פ להיות נח לרצות וזה יצא הפסדו בשכרו ולזה אמר **ונח מצא חן** בתוספת וא"ו שהוא גם נח לרצות אז מצא חן (אור התורה)

כי מלאה הארץ חמס (ו, יג)

לכאורה, מדוע הקפיד השי"ת כל כך על שגולו הרשעים אחד מאת רעהו, והלא כחיות נחשבו שטורפים וחומסים ואין להם חטא, ומה כל חיייהם חשופים לפני הקב"ה, עד שחש על הרשעים הנגזלים, והביא מבול לנקום נקמתם. אך ביאור הענין הנה מובא במדרש, ששאל אברהם אבינו את שם בן נח, איך ניצלתם ממי המבול ומחרון אף הגדול שהיה בעולם, וענה לו שזה בזכות שריחמו על הבהמות והעופות שבתביה, שבמשך כל ימי המבול עסקו בצרכיהם וסיפקום מזון בזמנם, ועל ידי זה ריחם עליהם השי"ת כי כל המורחם על הבריות מרחמים עליו מן השמים. וכן דור המבול, אילו היו מרחמים איש על רעהו אז מדה כנגד מדה היו מתעוררים רחמי השי"ת עליה, אך היות שמלאה הארץ חמס ולא חסו על רכוש חבריהם, לכן נחתם גזר דינם. (תפארת שלמה).

והקימותי את בריתי וגו' (ו, יח).

היה צריך להקדים לומר ובאת אל התיבה עד סוף ואח"כ יאמר והקימותי את בריתי ורבותינו ז"ל אמרו (רש"י) ברית שלא יהרגו רשעים שדבור ע"כ, ולדרך זה צריך להקדים והקימותי וגו' קודם ובאת.

עוד נראה שכוונת ה' היא להיות שהחליט לו הגזירה על בני דורו ואמר לו כל אשר בארץ יגוע, חש כי יחשוב נח כי כשם שהראוהו בראשונים כן יקר מקרהו ומקרה זרעו לימחות בדור אחר, וזו הצלה שאין תכליתה הצלה קיימת, לזה דור תיכף ומיד רמז לו מה שעשה לבסוף שכרת עמו ברית לבלי יביא עוד מבול ולא יכרת עוד כל בשר, וזה הוא שיעור הכתוב כל אשר בארץ יגוע והקימותי את בריתי אתך, שלא יארע לך כדבר הזה ולהמלט מהרעה המצויה ובאת אל התיבה וגו'. **אור החיים הק'**

כי יצר לב האדם רע מנעוריו. וברש"י מנעוריו, מנעוריו כתיב בלי ו' משננער לצאת ממעי אמו ניתן בו יצר הרע.

מסופר, כשהניח הרה"ק רבי ישראל מרזנון זצ"ל, תפילין לבנו הרה"ק רבי אברהם יעקב מסאדיגורא זצ"ל ביום שנעשה "בר מצוה" שאל אותו, אמור לי בני מה עשית עם היצר הרע שלך עד היום. והשיב לאביו, אמרתי לו: שצד אחד אסור לשמוע, המתן איפוא עד אשר יבוא הצד השני - היצר טוב - ואזי אשמע את שני הצדדים, ומי שאמצא חן בעיניו לו אציית.

אז נתן הריז"נער לבנו נשיקה על ראשו לאות חיבה, ואמר לבנו שפיר קאמרת, שדוד המלך ע"ה אומר כמוך (תהלים קיט, ט) "במה יזכה נער את ארחו לשמור כדברך" דהיינו 'במה יזכה' במה יוכל בחור 'נער' לזכות לשאת ארחו לשמור' שישמור את דרכיו עד שהיצר טוב יבוא. שיאמר לו - 'כדברך' שאי אפשר לשמוע רק דבר של צד אחד, וצריך להמתין לב' הצדדים. [יש לציין שכל"ק אדמו"ר רבי יעקב יוסף מוואסלוי זצ"ל, היה נוהג לספר עובדא זו בעת שהיה מניח תפילין לחתן בר מצוה]. **עירין קדישין - עמ' שפ"ט**

יסגור ה' בעדו (ז, טז)

הנה ברש"י פירש 'הגין עליו שלא ישברוה, הקיף התיבה דובים ואריות והיו הורגים בהם'. לפום ריהטא משמע מלשוננו, שהחיות הטורפות שהרגו באלו שהפריעו לנוח להיכנס אל התיבה לא היו מאלו שנכנסו לתיבה וניצלו מהמבול אלא אחרים היו, ולכאורה צריך להבין לפ"ז מדוע לא מצאנו שקיבלו שכר על שעזרו וסייעו לאותו צדיק לקיים מצות ה' ולהיכנס לתיבה.

ושמעתי מחכם אחד שהוכיח מכאן כלל גדול, שהמכה ומצער את חברו אע"פ שכוונתו לשמים אינו מקבל עליו שכר, ואדרבה יטבע במים הזידונים ממבול עם שאר רשעים.

והוסיף בעל המימרא, שאמר כן לפני הגאון רבי שמואל הלוי וואזנער זצ"ל, בעל 'שבת הלוי', וקילסיה, ואמר שזה יכול להיות קרוב לאמיתתה של תורה! **זרעא דיוסף**

ויאמר אלקים לנח קץ כל בשר בא לפני כי מלאה הארץ חמס וגו' (ש)

וברש"י קץ כל בשר, כל מקום שאתה מוצא זנות וע"ז, אנדרלמוסיה באה לעולם והורגת טובים ורעים. ולכאורה יפלא, הלא כאן לא נהגו הטובים, שהרי נשארו נוח ובניו.

עוד יש להבין במה שהביא רש"י בהמשך: לא נחתם גזר דינם אלא על הגול, ומשמע שכבר היה גזר דינם על הגול, ומנלן זאת. אכן הוא הדבר שהוקשה לרש"י הקושיה בראשונה, מאחר שחטאו בעבירות החמורות, אזי מהראוי היה שתבא אנדרלמוסיה וייהרגו טובים ורעים, ולא כן היה כאן.

ומפרש שעל כך מתרץ הפסוק באמרו כי מלאה הארץ חמס לשון עבר, שכבר נחתם גזר דינם על הגול, שזה היה העבירה הראשונה, ומאחר שכבר נגזר דינם על עבירה זו, שוב אין לדונם על עבירות אחרות, כי קיימ"ל שקודם גזר דין מי שחייב שתי מיתות נידון בחמורה, אבל לאחר גזר דין אין דנים שוב במיתה האחרת, לכן הואיל שכבר נגמר דינם על הגול לא תבא אנדרלמוסיה ולכן עשה לך תיבת עצי גופר. (**אבני שהם**)

שלוש מאות אמה אורך התיבה חמישים אמה רחבה ושלושים אמה קומתה (ו, טו)

מרגלא בפומיה דאמור"ר צוק"ל לומר בשם הרב המגיד הגדול ממעזריטש זי"ע שמדות התיבה שצוה הקב"ה לנח מרומזים על שמירת הלשון והיינו שלוש מאות אמה אורך התיבה חמישים אמה רחבה ושלושים אמה קומתה **שלוש מאה אמה אורך** הוא השין **חמישים אמה רחבה** הוא הנון **ושלושים אמה קומתה** הוא הלמד והוא תיבה לשון.

והוסיף אמור"ר צוק"ל שלכאורה חסר אות ו' מתיבת לשון ואמר הוא צוק"ל דמ"ש ואל אמה תכלנה מלמעלה (**ו, טז**) מרמזת להאות ו' כי אמה היא בת ו' טפחים, ושפיר מרומז תיבת לשון במלואו. (**דברות קודש סקולען**)

ואתה קח לך מכל מאכל אשר יאכל ואספת אליך והיה לך ולהם לאכלה (ו, כא)

תיבות ואספת אליך הן לכאורה מיותרות, כי בוודאי יאסוף אותם לאחר שכבר נצטוו ואתה קח לך מכל מאכל וגו' גם תיבות והיה לך ולהם לאכלה הן שפת יתר כי בוודאי לשם כך יאספם אליו. ונראה שבת הלהורות, שלא יניח לפני כל מין את המאכל הראוי לו בפעם אחת על כל השנה, רק שיקח מכל מאכל אשר יאכל לכל מין ומין, כגון הזכוכית לבת היענה או קוצים לפיל.

ולכן נאמר לו **מכל מאכל אשר יאכל** לכל מין הראוי לו **ואספת אליך**, ובכל יום תן להם די הצורך לבו ביום ואז **והיה לך ולהם לאכלה** על כל השנה, מה שאין כן אם תניח לפניהם בפעם אחת על כל השנה, הם יאכלו בפעם אחת אכילה גסה ואת היתר יקלקלו ולא יהיה להם לאכילה על כל השנה. (**תורי הבט**)

ויחל נח איש האדמה ויטע כרם (ט, כ).

ברש"י כשנכנס לתיבה הכניס עמו זמורות ויחורי תאנים (**ב"ר**). ובדרך צחות נפרש למה הכניס עמו יחורי תאנים, כי על ידי הגפן משתכרים ומאבדים הדעת לכן הביא עמו גם תאנים שעל ידם יחזור הדעת שהרי יש מ"ד שעץ הדעת תאנה היה.

ועוד שהרי אחרי המבול התחיל להיות עולם חדש, ובבריאת העולם הרי גם היה הענין של אכילה מעץ הדעת, וכמו כן אחרי המבול שהוא כעין בריאה חדשה לקח עמו תאנים שיהיה דומה לסדר בריאת העולם.

ועוד דאין אדם עובר עבירה אלא א"כ נכנסה בו רוח שטות (**סוטה ג**) וכיון שחטאו ובא מבול לעולם הרי נלקח הדעת וכדי להחזירה לקח עמו תאנים וכו'.

ועוד איתא במדרש שקודם שנתנה חוה לאדם הראשון מעץ הדעת סחטה ענבים ונתנה לו ולכן לקח עמו ענבים ותאנים. ושיהיה באותו האופן כמו אצל אדם הראשון שתה קודם יין ואח"כ אכל תאנים.

וגם איתא במדרש דעה אחת שעץ הדעת היה גפן ולכן לקח עמו ענבים ותאנים למ"ד גפן היה ולמ"ד תאנה היה.

המסע שהחל בחשוון (א)

ידיעה היסטורית מרתקת על עליית מרן רבינו משה מלעלוב לארה"ק

הקשר בין רבותינו הקדושים מלעלוב לבין חודש חשוון נעוץ בעלייתו המרתקת של הרה"ק מרן רבינו משה מלעלוב זיע"א, לארץ הקודש ארץ ישראל.

רבינו, שהיה בנו של מייסד השושלת (הרה"ק האוהב ישראל מרן רבינו דוד מלעלוב), קיבל החלטה נוראה לעזוב את פולין ולעלות לירושלים מתוך כוונה פנימית קדושה: לגשת לכותל המערבי, להתפלל שם ולהביא את הגאולה השלמה.

המסע שהחל בערב ראש חודש חשוון רבינו משה מלעלוב הגיע אל חופי ארץ הקודש בדיוק בערב ראש חודש חשוון שנת תרי"א, חסידי ירושלים יצאו מגדרם מרוב התרגשות, שכן פסיעתו של צדיק בסדר גודל כזה על אדמת הארץ נחשבה לאירוע היסטורי שיכול לשנות את פני המציאות.

אלא שמיד עם הגעתו ארצה, התרחש דבר קשה מאוד. אנשי ירושלים מספרים כי ה"סטרא אחרא" (כוחות הסיטרא והמניעות בעולם) נלחמו בכל כוחם כדי למנוע מהצדיק להגיע לכותל המערבי

ולפעול את פעולתו הרוחנית. מיד כשנחתו רגליו על הקרקע, תקפה אותו מחלה קשה מאוד והוא נחלש עד שלא היה מסוגל ללכת.

הסוד של חודש חשוון (ירח בול) הקשר לחודש חשוון אינו מקרי. על פי ספרי החסידות (ובפרט בספה"ק "בני יששכר"),

חודש חשוון נקרא גם "ירח בול", משום שבו הושלמה מלאכת בניין בית המקדש הראשון על ידי שלמה המלך.

חבמי הקבלה מסבירים כי חודש זה אוצר בתוכו את הפוטנציאל הגדול ביותר לבניית בית המקדש השלישי ולגאולת ישראל. זו הסיבה המדויקת שרבינו בחר דווקא בימים אלו של תחילת חשוון כדי להגיע לירושלים.

סוף המסע בירושלים

במשך שבועות ארוכים נאבק רבינו במחלתו הקשה כשהוא שוהה בארץ ישראל, אך המניעות היו עצומות והוא לא זכה להגשים את חלומו ולהגיע פיזית אל בין אבני הכותל המערבי. כעבור כחודש וחצי של ייסורים, ב-י"ג בטבת תרי"א, נפטר רביה"ק ונטמן בהר הזיתים.

למרות הסיום הכואב, עלייתו של רבינו משה מלעלוב בערב חודש חשוון נחשבת בחסידות לנקודת

המפנה שפתחה את השער עבור שושלת לעלוב להפוך לחסידות ירושלמית שורשית המשפיעה עד ימינו, וכמי שזרע את ניצוצות הגאולה בלב חודש המקדש.

בהמשך ישיר לעלייתו המופלאה של רבינו משה מלעלוב לחופי ארץ ישראל בערב ראש חודש חשוון, זקני ירושלים וחסידי רבינו הק' מספרים על מופת מרטיט שהתרחש ברגעים המדויקים שבהם דרכו רגליו על הקרקע, מופת שמגלה מעט מהסוד של אותם ימים.

"יום לשנה! יום לשנה!"

בערב ראש חודש חשוון של שנת תרי"א, עגנה לבסוף האונייה הרעועה שנשארה את הרבי ומשפחתו בנמל. המסע מפולין היה מפרך ומלא תלאות, והסובבים היו תשושים לחלוטין. אך ברגע שרגליו של רבי משה נגעו באדמת הקודש, השתנתה לחלוטין הבעת פניו.

החסידים שיוו בנפשם לראות את הרבי פורץ בבכי מרוב התרגשות או ממהר לכיוון ירושלים. במקום זאת, הרבי נעמד, הביט סביבו בסערות נפש עצומה, פנה למלווי הקרובים וקרא בקול רם ובנימה רבת משמעות: "יום לשנה! יום לשנה!"

המלווים והחסידים הביטו זה בזה המשך בעמ' ד'

היולולא דצדיקאי

ח' חשוון

– רבינו יהודה החסיד מירושלים (ח' תס"א) רבי בנימין וואלף שפירא מו"ץ פראג (שצ"א) רבי שלמה מולכו ב"ר דוד שמן משחת קודש ועוד (תקמ"ח)

רבי יצחק אליהו ב"ר משה מטיסמניץ (תקס"ד)

רבי יחיאל מנחם זינגר מאלכסנדר ב"ר יעקב שרגא פייבל אב"ד אוסטרו (תשנ"ט)

רבי שלמה דוד יהושע ב"ר אברהם האדמו"ר הצעיר מסלונים ב' זכרון קדוש הי"ד (תש"ד)

– רבי יהודה צבי מרוזדול ב"ר משה מסאמבור (תר"ח)

רבי אברהם מייזליש מחותנו של הרמ"א (ש"ס)

רבי יהודה צבי אייכנשטיין מרוזדול ב"ר משה מסאמבור – דעת קדושים, עמוד התורה (תר"ח)

רבי חנוך העניך מסאסוב וקדעצקי חתן הקדושת יו"ט ב"ר יוסף דוד (תש"א)

רבי צבי הירש מוטזמשוב תלמיד הרה"ק מקאצק (תרל"א)

רבי דוד מסווארא ב"ר שמעון שלמה (תרע"ח)

רבי נתן דוד משידלובצא ב"ר ירחמיאל מפשיסחא (תרצ"ז)

ח' חשוון

ט' חשוון

י' חשוון

רבי ירחמיאל צבי ב"ר יצחק יעקב רבינוביץ מביאלה-שעדליץ (תרס"ז)

רבי יהודה מאיר המהר"ם מלובלין ב"ר יעקב שמשון שפירא מלובלין ראש יח"ל מייסד דף היומי (תרצ"ד)

– רבי דוד אב"ד ביאגליניצע – ברכות דוד-תל' ב' מאיר נתיבים (תקנ"א)

רבי משה זלמן זאלצבורג אשכנזי אב"ד לבוב (ת"ח)

רבי נחום קה מהוראדנא ב"ר עזריאל-רבו של החפץ חיים (תר"מ)

– רבינו אשר הרא"ש בן רבינו יחיאל (ח' פ"א)

רבי אברהם משה מפשוורסק ב"ר צבי הירש (תקנ"ד)

רבי יוסף אב"ד קאזיווע חתן העט"צ מייזיטשוויץ (תר"י)

רבי יצחק קאפא ב"ר אברהם אב"ד ערלוי-חי' ריב"א על הש"ס לקיטת יצחק בן אברהם (תרפ"ז)

רבי יצחק מאשקאוויטש ב"ר נפתלי הכהן-סמיכת חכמים (תש"ז)

(תרצ"א) רבי חיים מרדכי ב"ר נפתלי הכהן-סמיכת חכמים (תש"ז)

רבי יהודה הורוויץ ב"ר יצחק מסטיטשיין – מנחת יהודה (תשמ"ב)

רבי שמעון יהודה ב"ר יצחק שמואל הכהן שקאף ב' שיערי יושר (ת"ש)

– נולד זנב' ג' בן יעקב אע"ה וזילפה ע"ה (ב' שכ"א)

רבי מיכל ב"ר יוסף ראב"ד קראקא-ברכת המים על סדר גיטין הארוך (תפ"א)

רבי מאיר מרגליות אב"ד אוסטרא-מאיר נתיבים ותל' מרן הבעש"ט זיע"א (תק"ל)

רבי אריה לייב ב"ר מרדכי מרדוש אורבך מסטאניסלאב ב' נחלת אריה (תק"י)

רבי יצחק ב"ר אהרן אב"ד קרלין-קרן אורה (תר"ב)

רבי יצחק אייזיק פרידריך אב"ד הומענע ב"ר חיים אב"ד טורץ (תרפ"ז)

רבי מנחם ב"ר יעקב חסיד מנדלזון ר"י פלוצק (תרפ"ט)

רבי דב בעריש ב"ר יעקב ווידענפעלד מטשעבין – י"ם ב' דובב מישדים (תשכ"ז)

המשך מעמ' ג'

בבאותו רגע הבינו החסידים את
המציאות המצמררת: רבינו
משה היה בן 74 שנים בדיוק
באותו. הוא חזה ברוח קודשו,
כבר ברגע נחיתתו בתחילת
חשוון, כי הקדוש ברוך הוא
קצב לו שהות בארץ ישראל
של "יום כנגד שנה" – יום אחד
בלבד בארץ כנגד כל שנה
משנות חייו בעולם הזה.
הסיפור הזה נותר לדורות
בחסידות לעלוב עדות לכך
שצדיקים אלו,
אף שגופם נשבר מהמניעות
הרוחניות של חודש חשוון
(החודש שבו נלחמו כוחות
הסטרא אחרא כנגד בניין
המקדש והגאולה), ראו וידעו
במדויק את מסלול נשמתם
ואת גזירת השמיים. המשך
בגליון הבא אי"ה

לְאַחַר פְּטִירָתוֹ, יֵשְׁבוּ הַחֲסִידִים
הַשְּׁבוּרִים וְסִפְרוּ בַּמְדּוּיק אֶת
הַיָּמִים שֶׁעָבְרוּ מֵאִזּוֹ אוֹתוֹ רָגַע
שָׁבוּ דֶרֶךְ עַל אֲדַמַּת הָאָרֶץ

לכל חברי וידידיי ואנ"ש
נא ראו הזמנה זו
באישיות. יד'צכם יעקב
יוסף האוס

7